

Ohcejoga gielda
PI 41
99981 Ohcejohka/Utsjoki

CEALKÁMUŠ

12.1.2023

Lappi buresveadjinguovlu
kirjaamo@lapha.fi

Ohcejoga gieldda cealkámuš Lappi buresveadjinguovllu strategiijahápmosis

čujuheapmi: Lappi buresveadjinguovllu cealkámušbivdda buresveadjinguovllu strategiijas 15.11.2022

Oppalaš fuopmášumit

Ohcejoga gielda atná buorre áššin dan, ahte Lappi buresveadjinguovlu lea válmmaštallan ovddalgihtii iežas vuosttas strategiija nu ahte lea viidát gullan čanusjoavkkuid. Strategiija ollašuttin álggahuvvo dalán vuosttas dálvve. Ohcejoga gielda giitá maiddá cealkámušii addon lasseáiggis, vai gielddaide lea vejolaš addit cealkámušaset áššis, mii váikkuha stuorrát gielddaidge doaimmaide.

Heivvolaš doaibmavugiid huksen buresveadjinguovllu ja gielddaid oktasaš áššiin lea okta dain mávssoleamos áššiin guovllu veahkadaga sode-bálvalusaid doaibmivuoda ja dearvvasvuoda ja buresveadjima ovddideami dáfus. Dát bođii ovdan erenomážit buresveadjinguovloodastusa manimus válmmaštallanjagi áigge. Dušše buriin ja lagaš oktasašbargguin sáhttit fuolahit Lappi veahkadaga sode-bálvalusain ja buresveadjima ja dearvvasvuoda ovddideamis. Dán ulbmilii nu buresveadjinguovllus go gielddain lea maid nana oktasaš ekonomalaš intreassa. Ohcejoga gielda sávváge, ahte buorre oktasašbargu Lappi buresveadjinguovlluin joatkašuvvá ja ain šaddá buorebun.

Višuvdna, miššuvdna ja árvvut

Lappi buresveadjinguovllu strategiija višuvdna lea: *Lappi guovllus mii eallit buori ja dorvvolaš eallima. Mis olbmot ja bálvalusat deaivvadit rivttes báikkiin rivttes áigái.*

Lappi buresveadjinguovllu miššuvdna lea: *Dorvvolaš osolaš čađa eallima.*

Lappi buresveadjinguovllu árvvut leat: *ovttaveardásaš, vásttolaš, luohtehahti, olmmošlaš*

Ohcejoga gielda doarju buresveadjinguovllu olbmo dárbbuin vuolgi višuvdna ja miššuvdna. Gielda doarju nannosit maiddá buresveadjinguovllu meroštallan árvvuid ja dat leat maid Ohcejoga veahkadaga miela mielde. Sávvat ahte árvvut oidnojit buresveadjinguovllu doaimmas ja guddet guhkás 2030-lohkui.

Smávva hárvvet ássojuvvon ja guhkes gaskkaid gieldda fuolla laktása lunddolaččat lagašbálvalusaid seailumii sihke Sámi giellalágas meroštallon bálvalusfálaldahkii.

Ohcejoga gieldda olbmot leamašan gaskamearálaččat hui duđavaččat dearvvasvuodaguovddáža vuodde dearvvasvuodafuolahusa (mielde maiddá bátnedoavttir, laboratoria) bálvalusaide, mat bastojuvvojit fállat maid sámegillii nu mo Sámi giellaláhka gáibida. Gieldda giliid gaskkat sáhttet leat juoba badjel 150 km. Danin ng. lagašbálvalus dálá dearvvasvuodaguovddážis ja Gáregasnjárgga vuostávdin leat gieldda olbmuide vealtameahtumat.

Strategalaš deaddočuoggát ja sámegielat sode-bálvalusat

Strategialaš deaddočuoggáid meroštallan lea ovdánan strategijja válmmaštallama áigge rivttes guvlui. Suoma áidna sámeeanetlogu gielda Ohcejohka hálida erenomážit giddet fuopmášumi dasa, ahte sámegielat bálvalusaid fitnašuvvan laktása buot strategialaš deaddočuoggáide. Dat laktása nannosit dál girjejuvvon váikkuhanvuoda lassin maid áššehasvásáhussii, bargoveahkavásáhussii, buori jodiheapmái ja ekonomijja dásseddui.

Gažaldat ii leat dušše sámegielaid ja kultuvrra vuhtiiváldimis bálvalusaid ordnemis váikkuhanvuoda perspektiivvas, nu mo strategijjai lea dál dulkonvári addi sátnehámi mielde čállojuvvon. Gažaldat lea das, mo sámiiid lágas ásašuvvon sajádat, kulturiešstivrejupmi, gielalaš ja kultuvrralaš vuoigatvuodát ja sámegielat bálvalusaid fitnašuvvama dorvvasteapmi váldojuvvojit áššáigullevaččat vuhtii buresveadjinguovllu hálldahusas, bálvalusaid ordnemis ja buvttadeamis.

Sámegielat veahkadagas lea Sámi giellalága mielde sámeguovllus ovttalágan vuoigatvuodát eatnigielat sode-bálvalusaid fitnašuvvamii go suomagielat veahkadagas.

Danin Ohcejoga gielda evttoha, ahte **sámegielat bálvalusaid ollašuvvama várás válmmaštallo iežas ollašuhttinprográmma**, nu mo maiddái sámediggi ja Lappi buresveadjinguovllu sámegiela stivrenjoavku evttohit.

Sierra ollašuhttinprográmma lea vealtameahttun, vai buresveadjinguovlu čatnasa sámiiid bálvalusaid ollašuvvamii ja ovddideapmái. Muđui lea várra, ahte sámegielat bálvalusaid ollašuvvan báhcá ovttaskas bargiid duohkái. Dalle sámegielat veahkadaga bálvalusain eai ollašuva buresveadjinguovllu strategijas meroštallon árvvut bálvalusaid ovtaveardásašvuodas, vásttolašvuodas, luottehahtti vuodas ja olmmošlašvuodas. Sámegielat bálvalusaid ollašuhttinprográmma gáibida maid čuovvuma.

Ohcejoga gielddas lea guhkes hájánupmi sámegielat bálvalusaid ordnemis, plánemis sihke giellaskuvlemis ja -rávvemis. Bálvalusaid ollašuvvan gáibida mearrediđolaš plánema ja čuovvuma, vai bálvalusaid sáhtá fállat nu mo láhka geatnegahtá ja bastojuvvo maid váldit vuhtii sámekultuvrra váikkuhusa bálvalusaid ollašuhttimii.

Ohcejoga gielda lea duđavaš dasa, ahte strategijas lea máinnašupmi sámegielat bálvalusaid ovddidanbarggus, sámegielat diehtujuohkimis sihke doaibmanvugiin, mat gusket buresveadjima ja sámegielat bargoveaga.

Ohcejoga gielda fállá buresveadjinguovlui iežas áššedovdamuša sámegielat bálvalusaid ordnema plánemis. Sámeguovllu gielddain Ohcejogas leat bastán ordnet buoremusat sámegielat bálvalusaid vuoigatvuodaministeriija Sámebarometra mielde, mii dahkkojuvvo jeavddalaččat.

Ohcejogas 12.1.2023

Taina Pieski
Gielddahoavda
taina.pieski@utsjoki.fi
tel. 050 5351574